

"וּפְנֵיהֶם אַחֲרֵנִית וְעָרוֹת אַבְיָהֶם לֹא רָאוּ" שכרותו של נח ומזימתו של חם

אלא שהיה לו להתחיל ב'נטיעה אחרת' – התאנה! המזכירה את כשלוננו של אדם הראשון – וכשזוכרים לפני השתיה את עלוליות-ההתבזות, אין יורדים לדיוטה התחתונה!...

"ויתגל בתוך אהלה"

רש"י על בראשית פרק ט פסוק כא (כא) אהלו – אהלה כתיב רמז לי' שבטים שנקראו על שם שומרון שנקראת אהלה שגלו על עסקי היין שנאמר (עמוס ו) השקותים במזרקי יין: ויתגל – לשון ויתפעל:

שתייתו המוגזמת נבעה משתי סיבות הפכיות:

1. מרצונו לעורר תאוותו – בשביל קיום ציווי "פרו ורבו"
2. גם להטביע את יגון-ויאושו מהמשך קיום המין-האנושי

ולכן לא דרש רש"י "אהלה" – של אשתו [כמו "ויט אהלה"]

כי לו נכנס לאהל אשתו, לא היה חם מעיז להכנס שם וגם אמו היתה מונעתו מלפגוע באביו!

אלא הוא נשאר באהל שלו, רק שתה 'במזרקי יין' ונתעוררה תאוותו ובדמיונו הוא 'באהלה'...

חם שנחרד מהמחשבה שמא יוליד בן נוסף, [כפי הציווי] החליט לפגוע באברי ההולדה שלו!

"וירא חם את ערות אביו"

לא מדובר כאן בטיפשות ילדותית
חם ראה את ה'ערוותיות' במעשה אביו:

בצאתו מהתיבה סבל נח מהלם-טראומטי כפול:

1. ייאושו מהשואה שנגרמה מבלדנותו תיסכלתו לא ראה תכלית בהמשך קיום-האנושות.
2. המעבר מהאטמוספירה הניסית-רוחנית ששררה בתיבה שהיו מופשטים מתאוות, עד שהוצרך לציווי 'פרו ורבו' – בפקודה!

נח הרגיש כמו קודם חטא עץ הדעת שהיו מופשטים מתאוות-נשים דבר ממנו חשש מכניסתו לתיבה ואף הכין עצמו לקראת זה:

רש"י על בראשית פרק ט פסוק כ

(כ) ויחל – עשה עלמנו חולין שהי' לו לעסוק תחלה בנטיעה אחרת:... ויטע כרם – כשנכנס לתיבה הכניס עמו זמורות ויחורי תלנים:

☒ מה 'חולין' יש בנטיעת כרם יותר מנטיעה אחרת?

☒ מה ראה להכניס לתיבה דווקא שני מינים אלו?

אלא הכין 'זמורות של גפן' [עץ הדעת] שיחדש בו את התאוה לאחר שייצא מהתיבה, גם הכין 'עלי תאנה' למקרה שייכשל בתאוותיו ויזדקק לכיסוי...

ברם, כשיצא מהתיבה לא היה בו כח נפשי לקיים הציווי "פרו ורבו" מסיבות האמורות,

ברם, מנאמנותו לקב"ה ראה חובה לעורר את יצרו בשביל קיום עולמו של הקב"ה.

בנטיעת הגפן מעוררת התאוה – עשה עצמו חולין כדי לרדת ממופשטותו הרוחנית [כמו יעקב אבינו...]

ספר בראשית פרק ט

(כ) ויחל נח איש האדמה וישע פרם: (כא) וישת מן היין וישכר ויתגל בתוך אהלה: (כב) וירא חם אבי כנען את ערות אביו ויגד לשני אחיו בחיץ: (כג) ויקח שם ויפת את השמלה וישמו על שכם שניהם וילכו אחרנית ויכסו את ערות אביהם ופניהם אחרנית וערות אביהם לא ראו:

רש"י על בראשית פרק ט פסוק כג

ופניהם אחרנית – למה נאמר פעם שניה? מלמד שכשקרב אללו והולכו להפוך עמם לכסותו הפכו פניהם אחרנית: האין 'וערות אביהם לא ראו' מיותר ומובן מאליו?

תורת הבעש"ט: ראיית רע בזולת – אינה אלא 'מראה'!...

ש. ושמא לא הראוהו אלא כדי לתקן הזולת בלבד?! ת. תלוי אם ראה ב'זולת' רק התיקון או הגנאי שבו

שם ויפת התמקדו בתיקון – חם התמקד ב'גנאי'...
[ע"כ משיחת רבנו]

זוויות-ראיה שונות:

☒ האם שם ויפת התעלמו מה'גנאי' או שראו את התנהגות אביהם מזווית חיובי? [במה נחלקו?]

☒ מה הוראה לנו מ'מציצנותו-הילדותית' של חם?

☒ מנין למד שמה ש"עשה לו בנו הקטן" – הוא:

"יץ אומרים סרסו וי"א רבעו"

שם, יפת וחם

שם -- המונותאיסטים הרוחניים
יפת -- תרבות יון האומנותית והלוגית
חם -- תרבות הנהנתנות והבליינות

במשנת החסידות רואים שלשת אלו בכל נפש:

1. שם - ההכנעה לכח עליון [מצפון וערכים]
2. יפת - השכלתנות החותרת ל'תועלתיות'.
3. חם - להט התאוותנות ההרסנית.

אמנם נח ושלשת בניו
היו 'התמצית-המזוככת' של האנושות
ברם, המשותף לשלשתם הוא:
שלידתם היתה קודם המבול, נמצא שהם שייכים
לעולם הטרום-מבולי [שעבר טיהור]

גם ברובדי הנפש שלשתם שייכים
לעולם המוגבל, לתחום ה'אגו'

כל אחד משלשת אלו שליט בתחומו
ואיננו פולש לתחום חברו

**"יפת אלקים ליפת וישכון באהלי שם
ויהי כנען עבד למו"**

נח ראה צורך להוליד 'בן רביעי': אנושות חדשה!
שלשת בניו = בריאה, יצירה ועשייה
בן רביעי = אצילות

אצילות – אמורה להשפיע על שלשתן
מזה כה פחד חם! מהשפעה דתית...

על כן החליט לסכל את ה'רביעי' ע"י 'דביעה'
פחד שה'מנחם' ישתלט על ה'שיח'

נח לא ראה מאחוריו ולא מלפניו
רק את עצמו בלבד ["וישאר אך נח לבדו"]

לנחם, שם, יפת, חם

אלא

שנח הצדיק היחידי בדורו שומר הברית
כשנתוודע לו בהתפכחו מעשה חם
שפגם באות ברית קדש שלו
החליט שלעולם לא ישתמש
לצורך הולדת צאצאים
באיבר שנשמא בטומאה חמורה כזו!
נמצא שע"י ש'דבעו' הוא בעצם 'סרסו'

[ואולי נחלקו בהסתכלותם על נח
'לשבח' או 'לגנאי'?]

**מה כל כך הפחיד את חם
מה יקרה אם יוליד אביו בן נוסף?**

רש"י על בראשית פרק ט פסוק כה
(כה) ארור כנען – אתה גרמת לי שלא אוליד בן
רביעי אחר לשמנני ארור בן רביעי להיות משמש
את זרעם של אלו הגדולים שהוטל עליהם טורח
עבודתי מעתה.

ומה ראה חם שסרסו? אמר להם לאחיו אדם
הראשון שני בניו היו לו והרג זה את זה בשביל
ירוקת העולם ואבינו יש לו ג' בניו ועודנו מבקש
בן רביעי:

מדוע מודגש 'בן רביעי' דווקא?

ההשוואה לקין והבל

גם שם לא היה הויכוח על 'שטחי-מחיה'
אלא על שיטות בתכלית היקום
קין – דוגל בקניינים ורכושנות
הבל – טוען שהגשמיות היא הבל הבלים

גם כאן יש לומר
שחששו של חם – לא היה 'רכושני'
אלא אידיאולוגי

ראו: זקן בן 600! לאחר שנת פרישות שלימה
מלעיט עצמו במזרקי יין, כדי לגרות תאוותו?

שם ויפת בהביטם 'אחורנית' הבינו את הרקע
וידעו שעשה זאת כדי שיוכל קיים צו בוראו
למרות ייאושו מחד ופרישותו המופלגת
מאידך
חם שהיה בעצמו 'שטוף זימה' [שימש בתיבה]
ראה בזולת את 'פרצופו הוא'

**מדוע מספרת לנו התורה
את כל הפרטים הללו?**

לפתור תמיהה רבתי על נח הצדיק:
הכיצד התעלם מצו מפורש של הקב"ה:
"פרו ורבו"!
ולא הוליד כלום לאחר המבול!

מגלה לנו התורה:
שאין זו אשמתו
כי חם המתועב פגע באיברי ההולדה שלו

המחלוקת אם 'סרסו' או 'רבעו':
מאחר שהחליט חם למנוע מנח
הולדת בן רביעי
ההגיוני ביותר הוא ש'סרסו'
[ביטול אפשרות ההולדה לנצח]

ברם, מאחר וקשה להניח שחם יעיז לפגוע
באופן בלתי הפיך באביו
לא רק מצד כיבוד אב
גם מצד איסור 'שפיכת דמים' בבני נח
לכן ישנה דיעה הטוענת ש רק 'רבעו'

אלא שצריך ביאור
מה הרוויח מזה? הרי עדיין נותר החשש שמא
בעתיד יוליד בן נוסף?!

